

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK

o) BERGSHANDTERING.

COMMERCE COLLEGI

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1862.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK

o) BERGSHANDTERING.

COMMERCE COLLEGI

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1862.

Innehåll.

	Sid.
1:o Jernhandteringen:	
Malmuppföringen.....	2.
Tackjernstillverkningen.....	9.
Gjutgodstillverkningen.....	11.
Stångjernstillverkningen.....	12.
Jernmanufaktur- och Ståltillverkningen.....	13.
Jernrörelsen på vågarne.....	14.
2:o De så kallade Ädlare Verken: (guld; silfver; koppar; nickel; messing;)	14.
3:o Diverse Verk och Tillverkningar: (kopparhamrar och valsverk; bly; zink; kobolt; svafvel; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerz; porfyr; marmor; stenkol;)......	17.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen året 1862 åstadkomna produkterna.....	20.
4:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bruks- och bergverks- rörelsen; olycksfall bland dessa arbetare; ångmaskiner använda vid bruks- och bergverksrörelsen;)......	20.
5:o Inmutningar och Hvilostånd.....	22.
6:o Verkstäder: (masugnar; gjuteri, stångjernsverk; jernmanufakturverk; verk för annan förädling; nedläggning;)......	23.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Den underdåniga berättelse om bergshandteringen i landet för sistförflutna bruksår, hvarmed det åligger Commerce-Collegium att till Eders Kongl. Maj:t inkomma, får Collegium härmed i underdånighet afgifva.

1:o) **Jernhandteringen.**a) **Malmuppföringen.**

Den uppfordrade bergmalmen har, på sätt här nedan närmare finnes uppgifvet, utgjort 10,106,100 Centner 27 & samt således med 12,209 Centner 11 & öfverstigit malmbrytningen under bruksåret 1861.

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	&
Norrbottns Län:				
Juckasjärvi Socken.....	Luosavara	1	686	40
» »	Svappavara.....	1	915	20
Gellivara Socken	Gellivara malmfält, Töreforsgrufvan	1	632	—
Piteå Socken	Ristjäl'n.....	1	17,629	22
	Summa	4	19,862	82
Westerbottns och Westernorrlands Län.....	Ingen malmbrytning under året.....	—	—	—
Jemtlands Län:				
Kalls Socken	Grötoms grufva.....	1	1,000	—
	Summa	1	1,000	—
Gefleborgs Län:				
a) <i>Helsingland.</i>				
Woxna Socken	Gymås malmfält	1	23,600	—
Skog Socken.....	Mellangrufvan.....	1	816	—
Jerfsö Socken	Gustafshälls grufva.....	1	—	—
Söderala Socken.....	Dymelbo grufva.....	1	—	—
b) <i>Gestrikland.</i>				
Thorsåkers Socken	Nyängs grufvor	3	60,825	—
	Strandgrufvan	1	19,420	—
	Noregrufvan	1	8,490	—
	Thoregrufvan	1	2,260	—
	Erik Ers-grufvan	1	3,084	—
	Petersgrufvan	1	4,235	—
	Penninggrufvorne	2	19,351	—
	Masmästargrufvan	1	4,472	—
	Svedängsgrufvan	1	10,602	—
	Lillängsgrufvan	1	10,412	—
	Norra Lundgrufvan.....	1	4,752	—
	Göske grufvor.....	1	6,420	—
	Axelsgrufvan.....	1	660	—
	Norra Knapergufvan	1	63	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓕ
	Kalfåsgrufvan	1	4,076	—
	Stickelbergsgrufvan.....	1	12,144	—
	Fogelmåssgrufvorne	1	2,390	—
	Rödängs grufvor.....	2	7,001	—
Hedesunda Socken	Summa för Gefleborgs Län	26	205,073	—
Upsala Län:				
Öster Löfsta Socken.....	Randebo grufvor	2	13,120	—
	Bysta grufvor.....	3	2,854	—
Films och Dannemora Socknar	Dannemora malmfält.....	21	502,284	—
	Winkängs grufva.....	1	2,168	—
Morkarla Socken	Stenrings grufva	1	13,800	—
	Transätragrufvan	1	240	—
Alunda Socken	Hammarins malmfält	4	58,210	—
Wiksta Socken.....	Uflunge grufvor.....	1	3,548	—
Lena Socken.....	Sahlsta malmfält	3	77,534	—
	Strömhagsgrufvan.....	1	984	—
	Stenby malmfält	2	22,800	—
	Summa för Upsala Län	40	697,542	—
Stockholms Län:				
Gräsö Socken	Nya Badstugugrufvan	1	35,072	—
Forsmarks Socken	Skällbo grufva.....	1	96	—
Wahlö Socken	Fiskviks och Botarbo grufvor	2	120	—
	Wigelsbo malmfält.....	3	25,508	—
Börstils Socken	Jonsgrufvorne	2	6,060	—
	Jobsholmsgrufvan.....	1	32	—
	Sandgrufvan	1	28,608	—
	Ängsgrufvan	1	13,272	—
	Fredriksgrufvan	1	13,464	—
	Norrmyrsgrufvan	1	25,780	—
Hargs Socken	Björstagrufvan.....	1	5,175	—
Häfverö Socken.....	Herrängs malmfält.....	3	106,368	—
» »	Ekströmsgrufvan	1	4,000	—
Wäddö Socken.....	Gåsviks malmfält.....	2	1,680	—
Söderby-Carls Socken	Brobygrufvan	1	8,256	—
Öster-Hanninge Socken	Utö malmfält	2	162,034	—
	Summa för Stockholms Län	24	435,525	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	₤
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken	Sörskog	1	59,792	—
Åhls Socken.....	Walsarfsberget, Ickholm	1	2,079	50
	Skrifvare- och Bokhållaregrufvorne.....	2	15,361	—
	Flintgrufvan	1	5,780	—
	Båtgrufvan	1	6,746	—
	Kaptensgrufvan	1	4,263	—
	Flygrufvan	1	5,025	—
	Barbro- och Kuppgrufvorne	2	15,978	—
	Digerbergs och Gryssne grufvor.....	2	12,268	—
Svärdsjö Socken	Windkänsfältet	6	270,104	—
	Sjögrufvefältet	2	16,030	—
	Risängs grufva	1	3,897	—
Kopparbergs Socken	Harmsarfsfältet	2	39,343	—
	Jungfrubergs grufva)	1	—	—
Sundborns Socken	Hyttnäs grufva)	1	—	—
Wika Socken	Hällsjö grufva) försvarsvis.....	1	—	—
Skedvi Socken.....	Nyängs grufva)	1	—	—
Tuna Socken	Hästbergsfältet	3	25,829	—
Säthers Socken	Stora Bispberget	4	234,026	—
	Westra Bispberget.....	1	36,918	—
Husby Socken.....	Rällingsbergsfältet	1	109,572	—
	Westra Engelsfors	1	25,370	—
	Myr, Anders Matts, Kompani.....	3	—	—
Hedemora Socken	Knappkärn.....	1	790	—
Garpenbergs Socken	Finngrufvan	1	47,372	—
	Lilla	1	—	—
	Kompanigrufvorna	2	24,124	—
	Kneckthälls och Svarthälls grufvor.....	4	—	—
Folkärna Socken	Knutsbo	1	19,066	—
By Socken.....	Westersjö	2	33,764	—
Grangärdes Socken.....	Westra Ormbergsfältet	11	207,308	—
	Östra Ormbergsfältet.....	3	161,223	—
	Södra Grängesberget	1	41,945	—
	Norra Grängesberget.....	5	104,743	—
	Risbergsfältet	3	8,693	—
	Slogbergsfältet	6	50,552	—
	Garpbergsfältet	2	8,320	—
	Fredmundsbergsfältet	6	75,299	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
	Blötbergsfältet.....	4	8,220	—
	Finnäsfältet	5	155,208	—
	Ivikefältet	10	169,443	—
	Hocksbergsfältet	3	91,538	—
	Gräsbergsfältet	8	209,155	—
	Gusjöbergsfältet.....	1	4,928	—
	Bjurängsberget	3	28,628	—
	Malsjöberget	1	5,728	—
	Fjetterbäcksfältet.....	1	24,417	—
	Norberget	1	5,886	—
	Oxkärnsberget.....	1	4,339	—
	Hästberget	1	28,642	—
	Norshedsgrufvan	1	13,047	—
	Summa för Grangärdes Socken	77	1,407,262	—
Norrberkes Socken	Östanbergsfältet.....	2	57,827	—
	Nybergsfältet	2	27,525	—
	Kalfberget	1	4,540	—
	Torrstensberget	1	14,321	—
	Spridda grufvor.....	4	11,027	—
	Summa för Norrberkes Socken	10	115,240	—
Söderberkes Socken	Jordstensgrufvan	1	18,617	—
	Summa för Kopparbergs Län	140	2,554,616	50
Westmanlands Län: Norbergs Socken	Risbergsfältet	6	381,072	—
	Morbergsfältet.....	6	461,460	—
	Klackbergsfältet.....	4	141,841	—
	Smörbergsfältet	3	74,880	—
	Bojmåssfältet	3	100,056	—
	Norrbergsfältet	1	79,939	—
	Rödbergsfältet.....	1	6,083	—
	Kallmorafältet.....	2	34,000	—
	Långgrufvan	1	16,685	—
	Summa för Norbergs Socken	27	1,296,016	—
Westanförs Socken.....	Flintheds grufva	1	1,396	—
Skinnskattebergs Socken.....	Främshyttegrufvan	1	785	—
	Bastnäsgrufvan	1	34,190	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓕ
	Bäckagrufvan	1	30,830	—
	Finngrufvan	1	25,560	—
	Gyllenhalsgrufvan.....	1	10,034	—
	Summa för Skinnskattebergs Socken	5	101,399	—
Sala Socken	Springagrufvan	1	11,055	—
	Lugdalsgrufvan	1	6,675	—
	Jerngrufvan	1	120	—
	Snarpsätragrufvan	1	9,558	—
	Summa för Sala Socken	4	27,408	—
	Summa för Westmanlands Län	37	1,426,219	—
Örebro Län:	Lombergsfältet	9	65,816	—
Nya Kopparbergs Socken.....	Krigskärns Mossgrufvor.....	2	24,710	40
	Svartviksfältet	5	135,788	—
	Salbobergsfältet	4	16,629	5
	Åtskillige grufvor.....	13	11,435	41
	Summa för Socknen	33	254,378	86
Lindes Socken.....	Gränshyttfältet.....	4	17,551	—
	Ingelshyttfältet	3	30,658	80
	Stripgrufvefältet.....	4	138,378	—
	S. Wildgrufvan	1	46,640	—
	Åtskillige grufvor.....	7	3,041	—
	Summa för Socknen	19	236,268	80
Ramsbergs Socken	Blanka- och Kärrgrufvefälten	2	41,998	50
	Stråssa grufvor	2	73,916	—
	Bäckgrufvefältet	2	38,380	—
	Åtskillige grufvor.....	4	5,731	—
	Summa för Socknen	10	160,025	50
Hjulsjö Socken	Bredsjö grufvor	7	63,434	—
	St. Gunnarsbergs grufva	1	14,496	—
	Gränshyttgrufvor	2	12,490	50
	Åtskillige grufvor.....	5	825	—
	Summa för Socknen	15	91,245	50
Hellefors Socken	Björnhöjdefältet	1	79,849	—
	Ställbergs m. fl. grufvor	4	11,414	—
	Summa för Socknen	5	91,263	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.				
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔			
Grythytte Socken.....	Högbornsfältet.....	7	97,289	36			
	Finnbergsfältet	1	26,357	76			
	Försvarsvis.....	2	—	—			
	Summa för Socknen	10	123,647	12			
Nora Socken.....	Dalkarlsbergs malmfält	7	236,610	—			
	Mogruftan	1	40,600	—			
	Wikers malmfält.....	1	25,000	—			
	Pehrshytte malmfält.....	7	217,760	—			
	Åshytte malmfält.....	3	77,495	—			
	Stribergs malmfält	6	324,890	—			
	Mölbergs malmfält	3	2,000	—			
	Ringshytte malmfält.....	3	75,900	—			
	Fogdhytte malmfält	7	70,320	—			
	Skärhyttefältet	1	20,000	—			
	Sandviksgrufvan.....	1	13,000	—			
	Klacka malmfält	3	100,000	—			
	Timanshytte malmfält.....	1	7,780	—			
Summa för Socknen	44	1,211,355	—				
Jernboås Socken	Slotterbergs malmfält	1	51,600	—			
	Rösbergs malmfält.....	1	15,600	—			
Summa för Socknen	2	67,200	—				
Kihls Socken	Löfåsegrufvan	1	1,000	—			
Qvistbro Socken.....	Kronobergs, Rymnings och Lunna grufvor	5	21,995	—			
Lerbäckers Socken	Jansgrufvorne	2	30,120	50			
Hammars Socken.....	Åmme och Nyhytte grufvor	2	5,276	67			
Winteråsa Socken	Hesselkulla och Sanna grufvor.....	2	31,000	—			
Summa för Örebro Län		150	2,324,775	95			
Wermlands Län: Philipstads Norra och Westra Bergslag	Nordmarksfältet.....	Bruten malm.	162,890	46,250	3	209,140	—
		Småmalm.					
	Tabergsfältet	119,920	30,770	2	150,690	—	
	Finnmässefältet	9,070	5,600	2	14,670	—	
	Finnshyttefältet.....	70,000	13,200	2	83,200	—	
	Spridda grufvor	17,700	—	3	17,700	—	
Summa	379,580	95,820	12	475,400	—		

Grufvefältens och Grufvornes				Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Bruten malm.	Småmalm.	Antal.	Centner.	⊘
Philipstads Östra Bergslag	Pehrsbergs o. Yngs-					
	hyttfältet	730,400	352,860	24	1,083,260	—
	Långbans grufvor...	83,090	78,840	4	161,930	—
	Kroppa grufvor	36,570	6,170	6	42,740	—
	Spridda grufvor	85,390	8,380	3	93,770	—
	Summa	935,450	446,250	37	1,381,700	—
	Summa för Länet	1,315,030	542,070	49	1,857,100	—
Södermanlands Län:						
Floda Socken	Högsjö grufva			1	51,980	—
Sköldinge Socken.....	Skalunda grufva			1	28,000	—
» »	Wilhelmina grufva.....			1	20,000	—
» »	Skogs grufva, försvarsvis			1	—	—
Gåsinge Socken.....	Elgsjö grufva			1	6,000	—
» »	Porthåls grufva, schaktarbete			1	—	—
Tunabergs Socken.....	Damm- och Skeppsviksgrufvornes varp, ge-			—	4,000	—
	nom sofring.....					
	Kärrgrufvefältet			2	5,214	—
Svärtuna Socken	Förohla grufva			1	60,800	—
» »	Sjösa Storgrufva			1	24,876	—
	Summa för Länet			10	200,870	—
Östergötlands Län:						
Skällviks Socken	Nartorps grufvefält			2	80,000	—
» »	Ormstorps grufvor			3	—	—
Mogata Socken	Petängs grufvor			3	—	—
S:t Annæ Kapell.....	Humpgrufvan			1	—	—
Härads-Hammars Socken.....	Dolmyra grufva			1	—	—
	Summa för Länet			10	80,000	—
Calmar Län:						
Ukna Socken	Stenbo grufva			1	33,328	—
Löfsta Socken.....	Olofsrums grufvor.....			3	2,632	—
	Summa för Länet			4	35,960	—
Jönköpings Län:						
Månsarps Socken	Taberget			19	236,065	—
Fröderyds Socken.....	Inglamåla grufvor.....			3	11,115	—
Ökna Socken.....	Nya och gamla Nelssons grufvor			1	1,132	—
» »	Granebergs m. fl. grufvor.....			5	8,044	—
Byarums	Klefva grufva			1	5,200	—
	Summa för Länet			29	261,556	—

Grufvefältens och Grufvornes		Arbetade grufvor.	Erhållen maln.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	⌘
Kronobergs Län:				
Ryssby Socken	Långhults grufva	1	1,000	—
Moheda Socken	Gustafsbergs grufva	1	1,000	—
	Summa för Länet	2	2,000	—
Christianstads Län:				
Näsums Socken	Westanå grufva	1	4,000	—
	Summa för hela Riket	527	10,106,100	27

Sjö- och Myrmalmer

äro under året till nedannämnde belopp upptagne:

I Jemtlands Län:

För Rönnefors masugns behof 8,744 50

I Calmar Län:

Från 19 sjöar och myrer, belägne inom 17 soknar 15,615 tunnor, motsvarande..... 62,460 —

I Jönköpings Län:

För Bruzaholms, Ohs', Lomsjö och Åminne masugnars behof..... 141,525 69

I Kronobergs Län:

För 9 masugnar i Länet..... 165,520 80

Tillsamman | 378,250 | 99

Hvilket belopp öfverstiger hvad under sistförflutna år af dylika malmer blifvit upphemtadt med 163,078 Centner 99 ⌘.

b) Tackjernstillverkningen.

Under bruksåret hafva 221 masugnar varit i gång under sammanräknade 30,167 dygn 13 timmar. Af dessa masugnar hafva Finspångs i Östergötlands samt Åkers och Stafsjö i Södermanlands Län dubbla pipor, men endast vid den förstnämnda hafva begge piporne blifvit begagnade. Tillverkningen har utgjort 4,695,084 Centner 11 ⌘, hvaraf 131,157 Centner 59 ⌘ gjutgods. I det återstående beloppet, 4,563,926 Centner 52 ⌘, är inberäknadt hvad som på Bessemers method blifvit förvandladt till stål, derom här nedan närmare omförmäles. Inom de orter der Tiondetackjern ännu utgöres har tiondefrihet ägt rum under 751 dygn 7 timmar för ny blåsning och under 826 dygn 6 timmar på grund af frihetsår eller under sammanräknade 1,577 dygn 13 timmar. Det debiterade tiondejernet har utgjort 16,009 Centner 65 ⌘, hvaraf 2,743 Centner 55 ⌘ anmäls till leverering in natura. Det närmare förhållandet med tackjernstillverkningen länsvis, utvisar nedanstående tabell.

Belägenhet. Län.	Antal masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.						Tiondefri blåsningstid *).				Tionde-Tackjern *).			
	Oljefugnade.	Begygnade.	Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.		Egentliga fridygn.		På grund af frihetsår.		Hela beloppet.		Levereradt in natura *).	
					Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Dygn.	Timmar.	Dygn.	Timmar.	Centner.	℔	Centner.	℔
Norrbottens.....	6	1	73	12	5,407	7	684	42	6,091	49	—	—	—	—	—	—	—	—
Westerbottens.....	1	3	256	12	28,127	74	1,121	12	29,248	86	—	—	—	—	—	—	—	—
Westernorrlands.....	—	5	558	19	71,461	20	3,887	95	75,349	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Jemtlands.....	1	1	88	11	4,217	40	214	—	4,431	40	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefleborgs.....	5	24	2,975	3	453,964	78	—	—	453,964	78	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala.....	7	4	562	19	118,246	44	—	—	118,246	44	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms.....	4	1	89	14	21,224	80	—	—	21,224	80	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs.....	12	53	6,886	11	1,155,040	98	11,938	23	1,166,979	21	—	—	—	—	—	—	—	—
Westmanlands.....	7	18	1,965	8	312,880	1	4,502	71	317,382	72	152	—	—	2,472	90	297	62	—
Örebro.....	13	54	8,258	21	1,250,185	50	26,950	17	1,277,135	67	400	20	826	6	8,206	32	256	12
Skaraborgs.....	—	1	68	—	8,612	82	—	—	8,612	82	—	—	—	—	—	—	—	—
Wermelands.....	7	24	4,121	15	751,587	24	11,071	60	762,658	84	158	11	—	4,822	60	1,681	98	—
Elfsborgs.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands.....	2	6	847	13	54,008	33	29,748	61	83,756	94	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands.....	1	3	671	—	76,271	2	21,437	98	97,709	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calmar.....	5	6	632	—	128,084	23	1,512	58	129,596	81	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings.....	2	12	1,517	22	105,596	48	5,280	75	110,877	23	40	—	—	507	83	507	83	—
Kronobergs.....	4	5	594	1	19,010	48	12,807	47	31,817	95	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	78	221	30,167	13	4,563,926	52	131,157	59	4,695,084	11	751	7	826	6	16,009	65	2,743	55

*) I de orter der Tionde-Tackjern ännu utgöres.

Fördelad på förut vanligt sätt å nedannämnde Bergslager samt öfrige orter i Riket, har förhållandet med tackjernstillverkningen varit följande:

	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Dygn.	Timmar.			Blåsningstid.	Tillverkning.
<i>Inom Bergslag.</i>							
	Antal.	Dygn.	Timmar.	Centner.	Centner.	Dygn.	Centner.
Westerbergslagen i Kopparbergs Län.....	28	3,442	9	536,557	155,87	123	19,163
Norbergs bergslag i Westmanlands Län.....	16	1,693	17	272,304	160,78	106	17,019
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län.....	24	3,614	15	573,901	158,77	151	23,913
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i sistnämnde Län.....	24	4,096	15	634,030	154,77	171	26,418
Philipstads Bergslager i Wermelands Län.....	19	3,283	7	602,968	183,65	173	31,735
Summor och medeltal	111	16,130	15	2,619,760	162,41	145	23,601
<i>Utom Bergslag</i>	110	14,036	22	2,075,324	147,85	128	18,867
Summor och medeltal för hela Riket	221	30,167	13	4,695,084	155,63	137	21,245
Förhållandet var år 1861.							
Inom Bergslag.....	119	14,685	16	2,267,760	154,42	123	19,057
Utom Bergslag.....	107	12,952	—	1,725,193	133,20	121	16,123
För hela Riket.....	226	27,637	16	3,992,953	144,48	122	17,668

Ehuru ett mindre antal masugnar under ifrågavarande år varit begagnade än under året näst förut, har likväl tillverkningen varit 702,131 Centner större; en naturlig följd, dels deraf att masugnarne under det sednaste året kunnat hållas en längre tid i gång, dels af den ovanligt starka tillvexten i dygnstillverkning, som under samma år ägt rum.

Lösningsspriserne för tiondetackjernet i de orter der denna afgift ännu qvarstår, hafva genom Kammar-Collegii, Stats-Contorets och Commerce-Collegii Kungörelse af den 3 September sistlidne år blifvit på följande sätt bestämde:

	För Centner. R.år öre.
I Philipstads Östra Bergslag i Wermelands Län	3: 20.
» Philipstads Norra och Westra Bergslager i nämnde Län	2: 90.
» Lerbäckes Bergslag i Örebro Län	2: 90.
» Carlskoga Bergslag i d:o	2: 80.
» Lekebergs Bergslag i d:o	2: 75.
» Nora Bergslag i d:o	2: 60.
» Hjulsjö, Hellefors och Grythytte Bergslager i d:o	2: 25.
» Nya Kopparbergs Bergslag i d:o	2: 16.
» Norbergs och Skinnskattebergs Bergslager i Westmanlands Län	2: 46.
» Tabergs Bergslag i Jönköpings Län	2: 75.
» öfrige orter der tiondetackjern utgöres	2: 35.

c) Gjutgodstillverkningen.

Enligt hvad redan blifvit i underdånighet anfördt och ofvan intagna tabell öfver tackjernstillverkningen utvisar, har det vid masugnarne omedelbart eller utan omsmältning af tackjern åstadkomna gjutgods utgjort 131,157 Centner 59 \mathfrak{c} . Tillverkningen vid de egentliga gjuterierne, genom tackjerns omsmältning, har utgjort nedan upptagna belopp.

	Centner. \mathfrak{c} .
Norrbottens Län: Piteå Socken	925. 60.
Westerbottens Län: Bygdeå Socken	645. 22.
Westernorrlands Län: Långsele Socken.....	514. 99.
» » Skön Socken	540. 33.
	<u>1,055. 32.</u>
Jemtlands Län: Offerdals Socken.....	230. —
Gefleborgs Län: Gefle Stad	7,566. —
» » Wahlbo Socken	3,554. 82.
» » Thorsåkers Socken.....	3,235. 2.
	<u>14,355. 84.</u>
Stockholms Län: Tveta Socken	882. 23.
Stockholms Stad.....	7,190. 32.
Kopparbergs Län: Ore Socken	4,424. 86.
» » Näs Socken	1,223. 85.
» » Garpenbergs Socken	6,060. 79.
» » Grytnäs Socken	289. 13.
» » Norrberkes Socken	2,310. 72.
	<u>14,309. 35.</u>

		Centner. R.	
Westmanlands Län:	Arboga Gjuteri.....	10,649.	88.
»	» Köpings Gjuteri.....	7,022.	— 17,671. 88.
Örebro Län:	Askers Socken.....	Brefven.....	2,583. 27.
Skaraborgs Län:	Undenäs Socken.....	Forsvik.....	3,407. 27.
Wermelands Län:	Brunskogs Socken.....	Brunsborgsverken.....	1,220. —
»	» Gunnarskogs Socken.....	Lyred.....	447. 35.
»	» Trankils Socken.....	Lennartsfors.....	1,555. 13.
»	» Rämens Socken.....	Lesjöfors.....	2,025. — 5,247. 48.
Elfsborgs Län:	Ödeshögs Soken.....	Rådanefors.....	1,673. 30.
Göteborgs och Bohus Län:	Göteborgs Stad.....	Keillers fabrik.....	8,685. —
»	» » » Partiled Socken.....	Jonsered.....	1,521. — 10,206. —
Södermanlands Län:	Åkers Socken.....	Åker.....	6,951. 20.
»	» L. Mällösa Socken.....	Hellefors.....	4,057. 26.
»	» Kihla Socken.....	Stafsjö.....	1,404. 75.
»	» Tunabergs Socken.....	Näfveqvarn.....	6,936. 50.
»	» Nyköpings Stad.....	Nyköpings Gjuteri.....	4,888. 41. 24,238. 12.
Östergötlands Län:	Risinge Socken.....	Finspång.....	5,975. 35.
»	» Qvillinge Socken.....	Hult.....	620. 12.
»	» Motala Socken.....	Motala.....	13,075. 81. 19,671. 28.
Calmar Län:	Lofta Socken.....	Öfverrum.....	9,280. 44.
»	» Hallingsbergs Socken.....	Ankarsrum.....	8,599. —
»	» Wimmerby Socken.....	Storebro.....	2,696. 70.
»	» Ljungby Socken.....	Fredriksström.....	1,172. 59. 21,748. 73.
Jönköpings Län:	Ingatorps Socken.....	Bruzaholm.....	3,398. —
»	» Käreda Socken.....	Åminne.....	2,505. 55. 5,903. 55.
Kronobergs Län:	Skatelöfs Socken.....	Huseby.....	1,238. 43
»	» Lenhofda Socken.....	Säfsjöström.....	297. 88.
»	» Sandsjö Socken.....	Öremo.....	2,008. 79.
»	» Götheryds Socken.....	Delary.....	2,424. — 5,969. 10.
Blekinge Län:	Lösens Socken.....	Lyckeby.....	1,916. 63.
Malmöhus Län:	Helsingborgs.....		3,291. 81.
»	» Malnö.....		5,590. —
»	» Ystads.....		3,300. — 12,181. 81.
		Summa 172,012. 30.	

d) Stångjernstillverkningen.

De under året för tillverkning af stångjern eller smidbart jern begagnade verk hafva utgjort 440 med tillsamman 933 smälthärdar, vid hvilka åstadkommits en tillverkning af 3,016,078 Centner 77 R, på sätt nedanstående tabell närmare utvisar, utgörande i medeltal och i jemna Centner, för hvarje Verk 6,855 och för hvarje Smälthärd 3,233.

Län.	Obegagnade		Begagnade		Uppgifven tillverkning.	
	Verk.		Verk.	Smått-Härdar.		
	Antal.		Antal.	Antal.	Centner.	℔
Norrbottns	2		6	6	4,520	98
Westerbottns	—		7	13	25,263	21
Westernorrlands	—		17	43	82,235	38
Jemtlands	—		2	3	2 311	15
Gefleborgs	6		55	131	290,519	16
Upsala	1		9	32	97,563	91
Stockholms	1		6	15	42,034	34
Kopparbergs	4		56	133	468,497	97
Westmanlands	8		36	93	290,943	46
Örebro	13		52	102	417,393	23
Skaraborgs	—		9	16	47,453	54
Wermelands	—		89	169	756,980	13
Elfsborgs	2		14	25	81,501	29
Götheborgs och Bohus	1		1	1	120	83
Södermanlands	1		11	22	42,248	16
Östergötlands	2		27	58	216,406	95
Calmar	—		14	24	59,470	66
Jönköpings	1		17	27	57,629	66
Kronobergs	2		12	20	32,984	76
Summa	44		440	933	3,016,078	77

e) Jernmanufaktur- och Ståltillverkningen

har förhållit sig på sätt i nedanstående tabell finnes upptaget.

Län.	Begagnade Verk.	Tillverkning.											
		Stål.		Plåtar.		Spik.		Redskapssmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.
Norrbottns	6	—	—	—	—	376	96	—	—	995	59	1,372	55
Westerbottns	5	1,099	71	—	—	989	1	37	53	1,775	75	3,902	—
Westernorrlands	13	345	94	—	—	4,177	55	1,218	25	5,949	16	11,690	90
Jemtlands	2	—	—	—	—	532	45	357	—	—	—	889	45
Gefleborgs	19	14,680	9	—	—	3,619	83	285	31	412	95	18,998	18
Upsala	5	3,100	77	—	—	142	96	—	—	469	16	3,712	89
Stockholms	3	—	—	9,888	—	360	40	—	—	4	5	10,252	45
Kopparbergs	25	11,687	60	21,860	29	15,576	89	3,747	16	7,104	25	59,976	19
Westmanlands	10	3,038	10	22,471	40	2,071	58	2,392	97	11,709	68	41,683	73
Örebro	32	16,935	20	—	—	12,047	52	693	89	32,331	35	62,007	96
Skaraborgs	6	—	—	—	—	2,854	96	2,991	55	824	13	6,670	64
Wermelands	59	46,794	96	—	—	33,881	8	4 330	60	21,191	44	106,198	8
Elfsborgs	14	16,736	74	—	—	6,141	75	1,395	65	112	—	24,386	14
Götheborgs och Bohus	2	15,300	45	—	—	172	48	99	3	320	18	15,892	14
Södermanlands	11	11,851	77	14,449	40	6,470	93	1,055	16	4,440	88	38,268	14
Östergötlands	28	15,029	45	18,421	40	17,967	53	4,796	77	15,826	16	72,041	31
Calmar	17	—	—	—	—	4,601	69	812	36	17,133	83	22,547	88
Jönköpings	15	—	—	—	—	2,179	26	610	54	5,130	87	7,920	67
Kronobergs	18	—	—	—	—	2,744	4	188	13	5,534	71	8,466	88
Hallands	1	—	—	—	—	—	—	—	—	104	—	104	—
Blekinge	2	—	—	—	—	8,155	—	—	—	8,348	—	16,503	—
Malmöhus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	745	—	745	—
Summa	294	156,600	78	87,090	49	125,063	87	25,011	90	140,463	14	534,230	18

Af den i ofvanstående tabell upptagna ståttillverkning hafva på Bessemers method åstadkommit vid Sävenäs masugn i Westerbottens Län 1,099 Centner 71 π , vid Edske masugn i Gefleborgs Län 12,460 Centner 25 π , vid Siljansfors masugn i Kopparbergs Län 8,215 Centner 73 π och vid Carlsdals masugn i Örebro Län 1,023 Centner 80 π eller tillsammans 22,799 Centner 49 π .

Huru med jernrörelsen å vägarne samt åtskillige andre exportställen under brukäret förhållit sig, visar nedanstående tabell.

	Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.	
	Centner.	π	Centner.	π	Centner.	π		Centner.	π	Centner.	π	Centner.	π
Inventarium från år 1861.....	1,414,939	60	207,696	36	1,622,635	96	Afgått till export.....	2,141,610	84	210,067	60	2,351,678	44
Ifrån bruken inkommet på Vägar							Uttaget till inrikes förbrukning...	153,918	78	110,789	4	264,707	82
och till andra Export-ställen...	2,030,137	24	291,687	38	2,321,824	62	Inventarium vid Smides-årets slut	1,149,547	22	178,527	10	1,328,074	32
Summa	3,445,076	84	499,383	74	3,944,460	58	Summa	3,445,076	84	499,383	74	3,944,460	58
Af Jernexporten år 1862 utgick:													
från Stockholms vägar.....	944,127	82	80,524	6	1,024,651	88	Af Inventarie-jernet vid Smides-årets slut tillhörde:						
» Götheborgs våg.....	717,428	32	93,664	85	811,093	17	Stockholms vägar.....	490,453	3	108,802	81	599,255	84
» De öfrige Stapelstadsvägarne	403,929	76	23,160	70	427,090	46	Götheborgs våg.....	453,914	41	55,483	56	509,397	97
» Strömsholms våg.....	7,265	85	421	70	7,687	55	De öfrige Stapelstadsvägarne.....	172,545	6	6,548	55	179,093	61
» Carlshamn, Helsingborg, Hudiksvall, Marstrand, Oscarshamn, Rathan, Umeå och Ystad, enligt uppgifter till General-Tull-Styrelsen, tillsammans.....	26,658	83	825	47	27,484	30	Uppstadsvägarne.....	32,634	72	7,692	18	40,326	90
» Dalkarlså, Hamrånge, Husoms, Kallriga, Nordmalings, Norrsundets, Nyhamns, Pataholms, Rambergs och Sikeå lastageplatser, enligt Vägare-uppgifter till Commerce-Collegium, tillsammans.....	42,200	26	11,470	82	53,671	8	Summa Inventarium d. 30 1862.	1,149,547	22	178,527	10	1,328,074	32
Summa Jern-export	2,141,610	84	210,067	60	2,351,678	44	Utgående Inventarium var år 1861	1,414,939	60	207,696	36	1,622,635	96
Den var.....år 1861.....	1,758,324	36	208,573	80	1,966,898	16	samt i medeltal:						
under åren.....1856—1860	2,000,865	89	181,735	77	2,182,601	66	under åren.....1856—1860	891,308	52	103,539	86	994,848	38
».....1851—1855	1,863,649	47	137,714	55	2,001,364	2	».....1851—1855	679,883	12	94,092	32	773,975	44
».....1846—1850	1,760,582	3	121,796	10	1,882,378	13	».....1846—1850	805,263	69	106,684	97	911,948	66

2:o) De så kallade Ädlare Verken.

a) Guld

har under året icke blifvit tillverkad.

b) Silfver.

Sala Silfververk i Westmanlands Län:

Grufvebrytning har härstädes blifvit drifven i 43 arbetsrum, af hvilka 34 för Sala Bergslags och 9 för andras räkning. Af de förstnämnda tillhöra 2 Torgschaktsgrufvan, 26 Storgufvan, 3 Carlschaktsgrufvan och 3 Grefve Bjelkes stoll. 21 hafva varit brutne på malm, 8 för upptäckande af nya malmtillgångar, 4 för beredande af utbrytning i kända malmfält samt 1 för kommunikation m. m. Grefve Bjelkes stoll har med sina ortarbeten blifvit fortsatt, så väl åt Nygrufvorne och Biskopsgrufvan som åt Vattengrufvan i Nybergsfältet

med tillsamman 152,16 fots ortarbete. Det brutna berget har utgjort 83,937,5 tunnor, hvaraf 82,934 tunnor fyndigt och 1,003,5 ofyndigt. Från det brutna berget hafva blifvit utsofrade 167,861 Centner vaskmalm och 5,468 Centner stufmalm; och har för Bergslagets grufvor, silfverhalten utgjort i stufmalmen från 3,9 till 6,83 lod, i den bättre vaskmalmen 1,26 lod och i den sämre 0,538 lod i medeltal på centnern.

Till blysmältning för Bergslagets räkning hafva blifvit använde 17,216 Centner stuff, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 1,869 π 62 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningsbeloppet.

Sala Silfververks Ränthe-ersättningsfond har under året, dels genom afsättning för tillverkningsbeloppet, dels genom räntor ökats med 9,260 R:dr 23 öre, samt utgjorde i följd häraf vid årets slut 158,741 R:dr 32 öre riksmünt.

Löfås Silfververk i Kopparbergs Län och Schedvi Socken:

Ur verkets grufvor hafva blifvit brutne 920 tunnor berg, hvarur erhållits 1,764 Centner finskrädd malm. Den förbrukade malmen har utgjort 1,370 Centner, hvaraf erhållits 21 π 5 ort Silfver. Afraden är bestämd till $\frac{3}{10}$ af tillverkningen.

Persbo Silfververk i Kopparbergs Län och Grangärdes Socken:

Från de för detta verks räkning arbetade grufvor hafva erhållits 20,197 Centner skrädd malm; och har det vid smältverken erhållna silfret utgjort 217 π 17 ort. Verket åtnjuter frihetsår.

Hellefors Silfververk i Örebro Län och Hellefors Socken:

Den från Ottesgrufvan på något mer än fem famnars djup anlagda försöks-ort har blifvit framdrifven 30 fot med 7,5 fots höjd och 6,5 fots bredd. Efter att hela vägen hafva gått genom den här vanliga hälleffintan, hade med densamma slutligen anträffats en något lösare glimmerhaltig bergart. Malm har icke blifvit bruten; ej heller silfver tillverkadt.

Guldsmedshytte Silfververk i Örebro Län och Lindes Socken:

Härstädes hafva blifvit nedsmälte 47,986 Centner 65 π malm hvaraf erhållits 7,845 Centner 60 π verk-bly. Det afdrifna verkblet har dock endast utgjort, 6,392 Centner 40 π som lemnat 471 π 32 ort silfver. Afraden är bestämd till $\frac{3}{10}$ af tillverkningen.

Lahälls Silfververk i Wermelands Län och Fernebo Socken:

Under året har den under föregående år från verkets grufvor uppbrutna malm blifvit afverkad, hvarvid erhållits 1,056 Centner 20 π verkblet, af hvilket belopp 808 Centner 50 π blifvit afdrifna samt dervid lemnat 77 π 81 ort silfver. Verket åtnjuter frihetsår.

e) **Koppar.**

Gustafs och Carlbergs Kopparverk i Jemtlands Län och Åre Socken:

Af 28,826 Centner malm hafva erhållits 4,298 Centner skärsten, deraf slutligen vunnits 642 Centner 3 π Garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län:

Under året hafva 101 arbetsrum blifvit brutne, af hvilka 34 gifvit i vinst 92,162 R:dr 20 öre och de öfrige i förlust 35,694 R:dr 31 öre, så att behållningen på det hela utgjort 56,467 R:dr 89 öre. Det uppfordrade berget har utgjort 215,531 tunnor, hvarför kostnaden utgjort 186,456 R:dr 8 öre eller för hvarje tunna 86,51 öre, och den skrädde malmen 90,085 tunnor, för hvilka kostnaden i medeltal utgjort 2 R:dr 7 öre och försäljningspriset 2 R:dr 69,7 öre tunnan. Den tillverkade och i Fahlu kronoväg invägda råkoppar har utgjort 12,601 Centner 47 π och Fjerdepartsägarne behållning 23,702 R:dr 29 öre, hvaraf utdelning beslutats med 19 R:dr 75 öre å hvarje fjerdepart.

Inom Kopparbergs Län har tillverkning af koppar dessutom ägt rum

		Råkoppar. Centner.	Garkoppar. Centner.
vid <i>Garpenberg</i> i Garpenbergs Socken	till belopp af.....	—	69,50.
» <i>Löfåsen</i> i Schedvi Socken	» » »	78,61.	—
» <i>Såghyttan</i> i Wika Socken	» » »	—	232,13.
» <i>Korsnäs</i> i Kopparbergs Socken	» » »	154,27.	—
» <i>Korsnäs</i> Slaggbrukshytta i Vika Socken	» » »	—	139,70.
» <i>Smedstugu</i> Slaggbrukshytta i Kopparbergs Socken	» » »	—	153,67.
Summa		232,88.	595,00.

Riddarhytte Kopparverk i Westmanlands Län, Skinskattebergs Socken:

Den här tillverkade Garkoppar har utgjort 1,739 Centner 25 æ.

Ljusnarsbergs Kopparverk i Örebro Län, Ljusnarsbergs Socken:

Vid detta verk hafva blifvit nedsmälte 51,216 Centner malm, hvaraf erhållits 21,792 Centner skärsten. Vid råkopparbruket hafva 22,392 Centner skärsten blifvit använde, af hvilka erhållits 3,407 Centner råkoppar, som lemnat 2,787 Centner garkoppar.

Kafvelstorps Kopparverk i Örebro Län, Ljusnarsbergs Socken:

Den förbrukade malmen har utgjort 57,087 Centner och den häraf erhållna skärstenen 21,605 Centner. Råkopparsmältning har skett af 22,213 Centner skärsten, hvarvid vunnits 5,269 Centner råkoppar; och af denna råkoppar hafva 4,389 Centner 97 æ garkoppar erhållits.

Flögfors Kopparverk i Örebro Län, Ramsbergs Socken:

Af 36,418 Centner malm och 3,862 Centner slagg hafva erhållits 7,940 Centner skärsten som lemnat 1,512 Centner råkoppar, hvaraf erhållits 1,224 Centner 45 æ garkoppar.

Tunabergs Kopparverk i Södermanlands Län, Tunabergs Socken:

Af de under tvänne år samlade malmtillgångar hafva 90 Centner garkoppar blifvit tillverkade.

Åtvidabergs Kopparverk i Östergötlands Län, Åtvids Socken:

Ur de till verket hörande grufvor hafva erhållits 431,530 Centner malm. 526,581 Centner 81 æ kopparhaltigt gods af malm och slagg hafva blifvit nedsmälta, hvarvid erhållits 112,688 Centner 60 æ skärsten. Råkopparsmältningen har lemnat 18,461 Centner 66 æ råkoppar, och af dessa hafva 9,868 Centner 20 æ vid garning i härd gifvit 8,448 Centner 51 æ garkoppar samt 8,593 Centner 46 æ vid behandling i flammugn 6,978 Centner 5 æ raffinerad koppar.

Waldemarsviks Kopparverk i Calmar Län, Tryserums Socken, har förbrukat 22,479 Centner 40 æ malm från Fångö grufva, belägen i Gryts Socken och Östergötlands Län, af hvilka erhållits 3,147 Centner skärsten som lemnat 770 Centner 40 æ råkoppar, hvaraf vunnits 724 Centner 42 æ garkoppar.

Wirums Kopparverk i Calmar Län, Misterhults Socken har under året kommit i gång, och hafva dervid blifvit nedsmälte 6,473 Centner malm, hvaraf erhållits 989 Centner skärsten. Af denna hafva erhållits 242 Centner råkoppar som lemnat 198 Centner garkoppar.

Fredriksbergs Kopparverk i Jönköpings Län, Fröderyds Socken:

Under året hafva blifvit nedsmälte 16,080 Centner 35 æ malm, och den färdiga garkopparen har utgjort 380 Centner 80 æ.

Klefva Kopparverk i Jönköpings Län, Alsheda Socken, har tillverkat 51 Centner 6 æ råkoppar.

Sammanräknade koppartillverkningen i riket har således utgjort 28,197 Centner 48 æ garkoppar och 12,885 Centner 41 æ råkoppar. Reduceras den sednare till garkoppar efter det förhållande som äger rum mellan stapelstadsvigten och den allmänna råkopparvigten, eller från 12,885 Centner 41 æ till 11,714 Centner

1 æ ; så motsvarar hela tillverkningen 39,911 Centner 49 æ . För tillverkningen vid Waldemarsvik, Wirum, Fredriksberg och Klefva äfvensom för den genom slaggbruk vid Smedstugan och Korsnäs åstadkomna, har afradsfrihet åtnjutits; för tillverkningen vid Garpenberg är $\frac{1}{40}$ och för den vid de öfriga verken $\frac{1}{30}$ såsom afrad debiterad.

d) Nickel.

Sagmyre Nickelverk i Kopparbergs Län, Leksands Socken:

Ur de till verket hörande grufvor hafva under året uppbrutits 45,488 Centner koppar- och nickel-haltig magnetkis, och vid Smältverket hafva blifvit frambragte 570 Centner nickelkoppar med omkring 60 procent nickelhalt, för hvilken afraden utgjort 19 Centner.

Klefva Nickelverk i Jönköpings Län, Alsheda Socken:

Den ur grufvorne upptagna nickelmalm har utgjort 20,141 Centner. Tillverkningen har bestått af 8 Centner 12 æ garad nickel och 802 Centner 26 æ nickelsten, i hvilken nickel och koppar skola hafva utgjort 60 procent. Verket har frihetsår.

e) Messing.

Häraf hafva under året blifvit tillverkade

	Centner.	æ .
vid <i>Skultuna</i> messingsbruk i Westmanlands Län, Skultuna Socken	2,443.	16.
» <i>Nyköpings</i> messingsbruk i Nyköpings Stad	142.	65.
» <i>Gusums</i> messingsbruk i Östergötlands Län, Ringarums Socken.....	98.	77.
	Tillsamman 2,684.	58.

3:o) Diverse Verk och Tillverkningar.

Kopparhamrar och Valsverk.

Vid dessa verk hafva kopparsmide och kopparplåtar åstadkommits till nedan upptagna belopp.

	Centner.	æ .
<i>Avesta</i> i Kopparbergs Län	4,348.	53.
<i>Mårdsätter</i> i Örebro Län	39.	28.
<i>Källefäll</i> i Skaraborgs Län	384.	50.
<i>Katrinefors</i> i Elfsborgs Län.....	120.	—
<i>Bolån</i> i d:o	9.	60.
<i>Forsjö</i> i Södermanlands Län	10.	65.
<i>Näfvequarn</i> i d:o	27.	40.
<i>Åtvidaberg</i> i Östergötlands Län.....	429.	78.
<i>Lesebo</i> i Kronobergs Län	377.	67.
<i>Granefors</i> i Blekinge Län	682.	92.
<i>Källinge</i> i d:o	1,500.	—
<i>Olofsström</i> i d:o	280.	—
<i>Kopparmöllan</i> i Christianstads Län	112.	2.
	Summa 8,322.	35.

Bly.

Tillverkning af denna metall har under året ägt rum till nedanstående belopp.

	Centner.	ⱥ.
Vid <i>Sala</i> Silfververk	1,043.	9.
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län	80.	8.
» <i>Persbo</i> i d:o	2,093.	85.
» <i>Schisshyttan</i> i d:o	1,974.	19.
» <i>Guldsmidshyttan</i> i Örebro Län	5,217.	80.
	Summa 10,409. 1.	

Härvid bör dock märkas att det vid Schisshyttan erhållna bly icke blifvit afdrifvet äfvensom att tillverkningen vid Persbo uppgifvits vara verkbley, hvaremot den för de öfrige verken uppgifna tillverkning utgjorts af friskbley.

Zink.

Från femton serskilte grufvor, belägne inom Lerbäckes och Hammars Socknar i Örebro Län och tillhörige Bolaget La Vieille Montagne, hafva blifvit upptagne 200,400 Centner zinkmalm.

Metallisk zink är icke tillverkad.

Kobolt.

Vid *Tunabergs* Koboltverk i Södermanlands Län, Tunabergs Socken har slamning företagits af malm som under åren 1861 och 1862 blifvit samlad, hvarvid 2,114 ⱥ ren koboltmalm erhållits, deraf $\frac{1}{30}$ i afrad erlagts.

Svafvel.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	ⱥ.
Vid Stora Kopparberget	562.	—
» Fahlus Sambruksbolags verk	778.	—
» Löfåsen i Kopparbergs Län	121.	60.
» Såghyttan i d:o	228.	—
» Korsnäs i d:o	120.	—
» Öster Silfberget i d:o	1,890.	53.
» Dylta i Örebro Län	885.	28.
	Summa 4,585. 41.	

Fahlus Sambruksbolags verk äger frihetsår. För tillverkningen vid Dylta utgör afraden $\frac{1}{10}$, som efter fastställt pris med penningar löses, och för öfrige verken är afraden $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Jernvitriol.

Häraf äro tillverkade:

	Tunnor.	Centner	ⱥ.
Vid Stora Kopparberget	—	1,533.	—
» Dylta i Örebro Län	—	1,600.	—
» Ölands bruk i Calmar Län	1,000.	—	—
» Lovers bruk i d:o	1,000.	—	—
	Summa 2,000.		3,133. —

Afraden utgår med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen, utom vid Dylta, der den utgöres efter enahanda grund som för svafvel.

Rödfärg.

Den uppgifna tillverkningen häraf har utgjort:

	Tunnor.	Centner.
Vid Fahlu Rödfärgsverk i Kopparbergs Län	2,786.	-----
» Ingarfs » i d:o	400.	-----
» Gamla Herregårdens i d:o	4,075.	-----
» Öster Silfberget i d:o	-----	1,784.
» Dylta i Örebro Län.....	1,905.	-----
» Ölands i Calmar Län.....	600.	-----
» Lovers i d:o	230.	-----
» Klefva i Jönköpings Län	306.	-----
	<u>Summa 10,302.</u>	1,784.

Afraden utgöres vid Dylta på lika sätt som för svafvel och jernvitriol, vid Öster Silfberget med $\frac{1}{50}$, vid Klefva med $\frac{1}{20}$ och vid öfrige verken med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Alun

är tillverkad till nedan anförda belopp:

	Tunnor.
Vid <i>Latorps</i> Alunverk i Örebro Län	2,150.
» <i>Ölands</i> » i Calmar Län	1,900.
» <i>Lovers</i> » i d:o	1,200.
» <i>Andrarums</i> » i Christianstads Län.....	1,062.
	<u>Summa 6,312.</u>

Blyerz.

Vid *Fagersta* i Westmanlands Län och Westanfors Socken hafva 530 Centner 80 æ blifvit beredda samt vid *Norbergs* Blyerzverk i nämnde Län och Norbergs Socken 367 Centner 80 æ.

Porfyr.

Den tillverkning som vid Elfdals Porfyrverk i Kopparbergs Län och Elfdals Socken under året ägt rum, har uppgifvits motsvara ett värde af 9,600 R:dr R:mt.

Marmor.

Arbeten häraf hafva vid *Kolmårdens* marmorbruk åstadkommits till uppgifvet värde af 28,126 R:dr 50 öre riksmünt.

Stenkol.

Vid Höganäs i Malmöhus Län hafva ur grufvorne blifvit uppfordrade:

	Tunnor.
Af sorten <i>N° 1</i>	64,815.
» » <i>N° 2</i>	114,000.
» » <i>N° 3</i>	52,663.
	<u>Summa 231,478.</u>

I enlighet med hvad ofvan blifvit i underdånighet anfördt, äro i nedanstående tabell de under ifrågasvarande bruksår åstadkomne bergverksprodukter summariskt upptagne, jemte det tabellen utvisar i hvad mån produktionen under samma år varit större eller mindre än under det nästföregångna.

	Produktion 1862.	Belopp hvarmed produktionen 1862 varit	
		mindre än 1861.	större än 1861.
Jernmalm, Bergmalm..... Centner	10,106,100,27	—	12,209,11
D:o Sjö- och Myrmalm »	378,250,99	—	163,078,99
Tackjern, oberäknadt gjutgods tillverkadt vid masugnarne »	4,563,926,52	—	6 79,088,8
Gjutgods, tillverkadt vid masugnarne »	131,157,59	—	23,042,44
Gjutgods, tillverkadt genom Tackjerns omsmältning »	172,012,30	—	2,475,61
Stångjern »	3,016,078,77	392,289,50	—
Jernmanufaktur och Stål »	534,230,18	59,294,60	—
Guld »	—	—	—
Silfver ₤	2,656,97	—	449,57
Koppar Centner	39,911,49	—	3,911,29
Nickelkoppar »	578,12	—	41,34
Nickelsten »	802,76	—	6,93
Messing »	2,684,58	385,19	—
Kopparsmide »	8,322,35	2,223,94	—
Bly »	10,409,01	—	4,308,89
Zinkmalm »	200,400	—	30,800
Koboltmalm ₤	2,114	—	2,114
Svafvel Centner	4,585,41	—	41,76
Jernvitriol »	3,133	2,067	—
D:o Tunnor	2,000	—	—
Kopparvitriol Centner	—	689,34	—
Rödfärg »	1,784	—	118
D:o Tunnor	10,302	3,498	—
Alun »	6,312	634	—
Blyerz Centner	898,6	—	328,6
Porfyr..... till värde i R:dr R:mt af	9,600	—	900
Marmor..... d:o d:o	28,126,50	—	4,018,79
Stenkol Tunnor	231,478	3,522	—

4:o Arbetskraft.

De vid Bruks- och Bergverksrörelsen anställda arbetare hafva under sistförlutna bruksår tillsammans utgjort 22,120, på sätt nedan intagna tabell närmare utvisar.

Län,	Jerngrufvorne.				Jernverken.					Andre Verk med tillhörande Grufvor.				Summa Summarum.
	Ständige.	Tillfällige.	Qvinnor och barn.	Summa.	Masugnarne.	Stångjernsverken.	Manufakturverken och Gjuteriene.	Ej klassificerade.	Summa.	Silfver- och Jlyrken.	Kopparverken.	Åskellige andra verk.	Summa.	
Norrbottnens	5	4	4	13	19	22	27	3	71	—	—	—	—	84
Westerbottnens	—	—	—	—	56	67	57	15	195	—	—	—	—	195
Westernorrlands	—	—	—	—	78	162	139	38	417	—	—	—	—	417
Jemtlands	—	3	—	3	9	17	2	—	28	—	211	—	211	242
Gefleborgs	137	65	8	210	411	571	264	—	1,246	—	—	—	—	1,456
Upsala	483	15	122	620	86	222	29	—	337	—	—	—	—	957
Stockholms	235	70	51	356	22	120	56	—	198	—	—	—	—	554
Kopparbergs, utom Stora Kopparberget	885	118	133	1,136	685	674	381	42	1,782	143	91	141	375	3,293
Stora Kopparberget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	669	42	711	711
Westmanlands, <small>utom Sala Bergs- hauptmans-Distr.</small>	270	20	—	290	179	409	223	140	951	—	79	114	193	1,434
Sala Bergshauptmans-Distrikt	4	—	—	4	—	—	—	—	—	342	—	—	342	346
Örebro } 5:te Bergmäst.-Distr.	355	148	12	515	349	287	44	—	680	135	425	8	568	1,763
Örebro } 6:te Bergmäst.-Distr.	480	61	46	587	360	340	154	—	854	—	50	566	616	2,057
Skaraborgs	—	—	—	—	9	87	104	—	200	—	—	4	4	204
Wermelands	645	—	77	722	298	950	632	—	1,880	18	10	—	28	2,630
Elfsborgs	—	—	—	—	—	152	162	—	314	—	3	—	3	317
Götheborgs och Bohus	—	—	—	—	—	2	102	—	104	—	—	—	—	104
Södermanlands	90	26	64	180	110	157	231	9	507	—	46	18	64	751
Östergötlands	49	—	—	49	198	437	319	24	978	—	1,212	125	1,337	2,364
Calmar	57	72	—	129	140	143	249	—	532	—	227	167	394	1,055
Jönköpings	26	15	—	41	82	104	75	—	261	—	56	60	116	418
Kronobergs	2	8	—	10	41	68	110	—	219	—	—	7	7	236
Hallands	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	3
Blekinge	—	—	—	—	—	—	31	—	31	—	—	30	30	61
Christianstads	2	4	—	6	—	—	—	—	—	—	—	85	85	91
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	60	—	60	—	—	317	317	377
Summa	3,725	629	517	4,871	3,132	4,991	3,454	271	11,848	638	3,079	1,684	5,401	22,120

De enda olycksfall bland arbetarne, som blifvit uppgifne, äro, att vid grufarbete i Nya Kopparbergs Socken genom vådaskott en arbetare blifvit dödad och trenne skadade, af hvilka dock tvänne åter blifvit arbetsföre samt att vid en af Åtvidabergs Kopparverks grufvor äfven en arbetare genom vådaskott mistat lifvet.

Enligt de, synbarligen ofullständiga uppgifter om begagnad ångkraft vid Bruks- och Bergverksrörelsen som blifvit meddelade, hafva endast 41 ångmaskiner varit i verksamhet, nemligen, vid grufvor: 2 i Gefleborgs, 6 i Upsala, 4 i Stockholms, 1 i Kopparbergs, 4 i Westmanlands, 7 i Örebro, 3 i Södermanlands och 3 i Östergötlands Län; för masugnar: 1 i Westerbottnens, 1 i Gefleborgs och 2 i Kopparbergs Län samt för stångjerns- och manufakturverk: 1 i Gefleborgs, 2 i Upsala, 3 i Westmanlands och 1 i Kopparbergs Län.

5:o) **Inmutningar och Hvilostånd.**

Under ifrågavarande bruksår hafva af Bergmästarne 1,679 mutsedlar blifvit utfärdade och 451 hvilostånd medgifne, enligt hvad följande förteckningar närmare visa.

Inmutningar.

	Jernmalm.		Guld-, Silver- och Blymalm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Zinkmalm.	Koboltmalm.	Titanmalm.	Manganmalm.	Svafvelkis.	Blyerz.	Stenkol.	Warp.		Summa.	
	Bergmalm.	Stj- och Myr- malm.											Jern.	Andre.		
<i>1:o) Af nya uppfindingar.</i>																
Bergshauptmannen vid Sala Silfververk	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Bergmästaren i 1:sta Bergmästare-Distriktet	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
D:o i 2:dra d:o	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
D:o i 3:dje d:o	42	—	6	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56
D:o i 4:de d:o	147	2	15	26	1	1	—	—	—	4	—	4	—	—	—	200
D:o i 5:te d:o	18	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
D:o i 6:te d:o	16	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
D:o i 7:de d:o	14	—	10	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	27
D:o i 8:de d:o	21	20	1	48	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95
D:o i 9:de d:o	24	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
Summa	285	36	35	90	5	3	—	2	1	4	—	4	—	—	—	465
<i>2:o) Af förut inmutade ställen.</i>																
Bergmästaren i 1:sta Bergmästare-Distriktet	565	—	8	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	616
D:o i 2:dra d:o	—	—	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
D:o i 3:dje d:o	71	—	4	11	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	89
D:o i 4:de d:o	181	—	55	16	—	6	—	—	—	2	12	—	—	—	1	273
D:o i 5:te d:o	34	—	2	15	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	54
D:o i 6:te d:o	24	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
D:o i 7:de d:o	30	—	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	41
D:o i 8:de d:o	23	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72
D:o i 9:de d:o	2	5	16	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	27
Summa	930	6	92	150	1	6	1	—	—	5	12	3	6	2	—	1,214
Summa Summarum	1,215	42	127	240	6	9	1	2	1	9	12	7	6	2	—	1,679

Hvilostånd.

	Jernmalm.	Silfver- och Blymalm.	Kopparmalm.	Nickel.	Zink.	Summa.
Bergshauptmannen vid Sala Silfververk.....	—	2	1	—	—	3
Bergmästaren i 1:sta Bergmästare-Dirtriktet.....	10	—	—	—	—	10
D:o i 2:dra d:o	—	—	—	—	—	—
D:o i 3:dje d:o	95	—	2	—	—	97
D:o i 4:de d:o	126	—	—	1	—	127
D:o i 5:te d:o	38	10	8	—	—	56
D:o i 6:te d:o	15	1	29	—	31	76
D:o i 7:de d:o	17	1	—	—	—	18
D:o i 8:de d:o	8	—	7	—	—	15
D:o i 9:de d:o	17	—	8	—	24	49
Summa	326	14	55	1	55	451

Antalet utmål som under året varit under hvilostånd har åter enligt Bergmästarnes uppgifter utgjort 87, utaf hvilka 613 innefattat jernmalm.

6:o) **Verkstäder.**

Under Bruksåret hafva följande nya verkstäder blifvit tillätne.

Masugnar.

En, benämnd *Torps* masugn på Torps Hemmans ägor i Moheda Socken, Albo Härad och Kronobergs Län.

En med namnet *Aamars* masugn vid Axmars Bruk i Hamrånge Socken och Gefleborgs Län.

En, kallad *Nedre Degerfors* masugn vid Nedre Degerfors Bruk i Carlskoga Socken och Härad samt Örebro Län.

En med namnet *Björkhyttan* vid Svartå Bruk i Qvistbro Socken, Lekebergs Härad och Örebro Län.

Gjuteri.

Ett med namnet *Sillingsfors* vid Sillingeby-elfven i Långserud Socken, Gillbergs Härad och Wermelands Län.

Stångjernsverk.

Ett benämndt *Linshammar* på ägorne till Hemmanet Bosqvarn i Nottebäcks Socken, Uppvidinge Härad och Kronobergs Län.

Ett, kalladt *Quillefors* på Qvills Hemmans ägor i Ökna Socken, Östra Härad och Jönköpings Län.

Ett benämndt *Nyfors* i Arbrå Socken, Södra Helsinglands Fögderi och Gefleborgs Län.

Ett i sammanhang med ofvannämnde *Torps* masugn.

Jernmanufakturverk.

Ett i sammanhang med ofvannämnda stångjernsverk *Linshammar*.

Ett i sammanhang med *Torps* masugn och stångjernsverk.

Ett i sammanhang med stångjernverket *Qvillefors*.

Ett kalladt *Qvillström* på ofvannämnde Qvills Hemmans ägor.

Ett benämndt *Handfors* i Orsa Socken i Kopparbergs Län.

Ett med namnet *Smedjebackens Valsverk* i Norrberkes Socken och Kopparbergs Län, egentligen för utvalsning af smältstycken.

Verk för annan förädling.

Ett för tillgodogörande af blymalm vid *Schisslytte* Bruk i Norrberkes Socken och Kopparbergs Län.

Östra Borns Hytta i Nya Kopparbergs Socken och Örebro Län, att såsom ständigt verk bibehållas och begagnas för tillgodogörande af Silfver- och Kopparmalmer.

Getö Hytta på Getön i sjön Yngen, Fernebo Socken och Härad samt Wermelands Län, för tillgodogörande af Bly- och Kopparmalmer.

Nedläggning

har skett af *Björklytte* gamla masugn i Qvistbro Socken, Lekebergs Härad och Örebro Län.

Commerce-Collegium framhårdar med djupaste vördnad, nit och trohet,

Stormäktigste Allernädigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter
F. ÅKERMAN.

L. ÅKERBERG.

Stockholm den 26 Augusti 1863.

Frans Ant. Crælius.